

ЛОГОРИТМІКА ЯК ЗАСІБ КОРЕКЦІЙНО-РОЗВИТКОВОЇ РОБОТИ З ДОШКІЛЬНИКАМИ З ВАДАМИ МОВЛЕННЯ В ІНКЛЮЗИВНОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Носуля Валентина Авер'янівна

магістрантка

спеціальності 016.01 Спеціальна освіта

Мелітопольський державний педагогічний університет

імені Богдана Хмельницького

м. Мелітополь, Україна

Логоритміка є важливим засобом корекційно-розвиткової роботи з дошкільниками, особливо з вадами мовлення. Ця методика поєднує рух, музику та мовлення, забезпечуючи комплексний розвиток дітей в інклюзивному освітньому середовищі.

Наразі медична та педагогічна статистика підтверджує значне зростання кількості дітей із порушенням мовленнєвого розвитку, що часто виявляється у відставанні чи порушенні формування основних компонентів мовленнєвої системи. Мовленнєві порушення можуть бути спричинені вродженою патологією центральної нервової системи, психічними навантаженнями, поганою екологією, а також педагогічною невідповідністю батьків.

Для ефективної корекції мовленнєвих порушень та адаптації осіб з особливими освітніми потребами (ООП) необхідно шукати нові, ефективні та цікаві форми роботи [3, с. 22].

Логоритміка є доступним і цікавим засобом логопсиходіагностики, що також слугує основою для подальшої ефективної корекційно-розвиткової роботи з дітьми дошкільного віку, зокрема тими, хто має вади мовлення, такі як заїкання.

У контексті дошкільної освіти, особливо інклюзивного середовища, вчасне виявлення та комплексне подолання порушень, зокрема заїкання, є вагомими завданнями психолого-педагогічної роботи. Джерела підкреслюють, що заїкання – це складний поліморфний розлад мовлення, який є комплексним розладом, пов'язаним із порушеннями рухової, емоційно-вольової та мнестичної сфер. Тому корекційна робота вимагає комплексного підходу [4, с. 38].

Логоритміка базується на принципах ритму, руху та музики, які мають позитивний вплив на мовленнєвий розвиток дитини.

Це підтверджується дослідженнями в галузі логопедії та музикотерапії [1, с. 7].

Логоритмічні заняття є груповими, що є великим плюсом. Це допомагає дитині соціалізуватися в колективі, знаходити спільну мову з однолітками, активно взаємодіяти з дорослими та одне з одним. Логоритміка уможливорює постійну соціальну взаємодію, зближує учнів із різним рівнем можливостей і потреб, сприяє усвідомленню індивідуальності кожного та виробляє емпатію.

Практична реалізація логоритміки включає в себе проведення спеціалізованих занять, які складаються з трьох основних компонентів:

1. Ритмічні вправи. Вправи, що розвивають ритм та слух дитини.
2. Музично-рухові ігри. Ігри, які поєднують музику та рух для розвитку мовленнєвих навичок.
3. Мовленнєві завдання. Задачі, спрямовані на розвиток артикуляції, словникового запасу та граматичних структур.

Ефективність логоритміки підтверджується позитивними змінами в мовленнєвому розвитку дітей з вадами мовлення [2, с. 67]. Логоритміка сприяє:

- поліпшенню артикуляції та вимови слів;
- розширенню словникового запасу та граматичних структур;
- розвитку комунікативних навичок та соціалізації.

Впровадження логоритмічних занять (поєднання мовлення з рухом та музикою) у роботу з дітьми із загальним недорозвиненням мовлення (ЗНМ) сприяє розвитку відчуття ритму, нормалізації та регулюванню темпу вимови, що посилює вплив від корекційно-логопедичних занять [5, с. 1020]. Логоритміка є важливим засобом створення інклюзивного освітнього середовища, яке забезпечує рівні можливості для всіх дітей, незалежно від їхніх мовленнєвих можливостей. Це досягнуто шляхом:

- адаптації логоритмічних занять до потреб кожної дитини;
- залучення батьків та фахівців до процесу навчання та корекції.

Отже, логоритміка є ефективним засобом корекційно-розвиткової роботи з дошкільниками з вадами мовлення в інклюзивному освітньому середовищі. Її реалізація сприяє розвитку мовленнєвих навичок, соціалізації та емоційному розвитку дітей. Рекомендується впровадження логоритмічних занять у програму дошкільної освіти, а також проведення тренінгів для вихователів щодо методик логоритміки. Це дозволить забезпечити комплексний розвиток дітей з вадами мовлення та створити розвивальне інклюзивне освітнє середовище. Таким чином, комплексний підхід, що включає логопедичну корекцію (з використанням новітніх та традиційних методів), психологічну підтримку та створення сприятливого інклюзивного середовища, є необхідним для максимальної реалізації потенціалу дітей з пору-

шеннями мовлення, забезпечуючи їхній успіх у навчанні та цінну інтеграцію у суспільство [5, с. 1020].

Література

1. Картушина М. Ю. Логоритміка для малюків. Київ : ТЦ Сфера, 2005. 234 с.
2. Чеснокова Л. В. Золотарьова О. І. Заняття з логоритміки для дітей із вадами мовлення. Харків : Основа. 2019. 159 с.
3. Трофименко Л. І. Корекційно-розвиткова робота з дітьми середнього дошкільного віку з загальним недорозвитком мовлення II–III рівнів. Київ, 2015. 157 с.
4. Рібцун Ю. В. та Майчук О. Є. Логоритміка. *Педагогічні науки: теорія та практика*. 2024. № 1 (49). С. 34–43.
5. Шевченко Ю. М., Кондратенко В. О. Ефективність логопедичних методів у роботі з дітьми з порушенням мовлення в умовах інклюзивної освіти. *Журнал Актуальні питання у сучасній науці*. 2025. № 2 (32). С. 1014–1029.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-553-5-62>

ВІД ФОРМАЛЬНОГО ДОКУМЕНТА ДО РЕАЛЬНОГО ПЛАНУ: ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДИТИНИ ЯК КЛЮЧ ДО ЯКІСНОГО НАПИСАННЯ ВИСНОВКУ ПРО КОМПЛЕКСНУ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНУ ОЦІНКУ РОЗВИТКУ ОСОБИ В ІРЦ ТА РОЗРОБКИ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ РОЗВИТКУ В ЗАКЛАДІ ОСВІТИ

Слободська Тетяна Вікторівна

*фахівець (консультант) Комунальної установи
«Бобровицький інклюзивно-ресурсний центр»
Бобровицької міської ради Чернігівської області
м. Бобровиця, Чернігівська обл., Україна*

Актуальність проблеми обумовлена необхідністю переходу української системи освіти до соціально-педагогічної моделі інклюзії, що передбачає комплексний підхід до оцінки розвитку особи з особливими освітніми потребами (ООП). Згідно з чинним законодавством, комплексна психолого-педагогічна оцінка (КО) в інклюзивно-ресурсному центрі (ІРЦ) має на меті не лише визначення